

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt. — kr.
 Fél évre . . . 5 „ „
 Negyed évre . . . 2 „ 50 „
 Egy órára . . . 1 „ „
 Egyes szám 4 kr.
 Alap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bérmentve küldendő.
Előfizethető helyben:
 Tölgdi K. Lajos könyvkereskedésében,
 és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábol poszt sorért 5 kr. Nagyból
 terjedelmű és többesrét hirdetések alkü
 szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-
 díj minden külön beutazástól 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden poszt sora
 50 krajczár.
 Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)
 Készítők nem adnak vissza.

Fölvívás előfizetésre!

A második évfolyam vége felé jár-
 ván, a »Debreczen« XXIV-ik évfolya-
 mának harmadik negyedére, mely július
 hó elsején kezdődik, előfizetést nyitunk
 bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket
 előfizetéseik megújítására, valamint föl-
 kérjük azokat, kik előfizetési díjaikkal
 hátralékban vannak, hátralékaikat kiegyen-
 lítésére, mert mi is csak úgy felelhetünk
 meg nem csekély kötelezettségeinknek,
 ha az előfizetési díjak pontosan befoly-
 nak.

A »Debreczen« előfizetési ára:
Egész évre 10 frt. —
Fél évre 5 frt. —
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt. —

Vidéki t. előfizetőinket — a téve-
 dések elkerülése végett — arra kérjük,
 hogy az előfizetési díjakat egyszerűen e
 cím alatt sziveskedjenek beküldeni: »A
 »Debreczen« kiadó-hivatalának. Debreczen.
 (Nagyuj-utca, 1702. sz.)

A »DEBRECZEN«
 szerkesztősége és kiadó-hivatala.

A »Debreczen« sajtópöre.

Debreczen, jun. 21.

(K. B.) Gyöztünk! . . . Annyi zaklatott
 munka, annyi üldöztetés, gyanúsítás és
 félreértés közt végre mi reánk is derült
 egy szép, egy örömnapp: a debreczeni es-
 küdtszék tegnapi verdictjével fényes elég-
 tételt szerzett lapunknak!

A mesterségesen szított hangulat
 hányszor támadt ellenünk, hányszor ve-
 tették e lap f. szerkesztőjének szemére,
 hogy miként engedhette meg egy oly
 éles hangú közlemény megjelenését, mint
 a Tafler által incriminált újdonság volt,
 hányszor akarták ránk fogni, hogy túl-
 léptük a sajtó hatáskörét: mi mindezen
 kifogásokat és szemrehányásokat nyugod-
 tan türtük, mert tudtuk, hogy fölragyog
 még a tiszta igazság napja, midőn min-
 denki belátja, hogy a mit tettünk, azt
 kötelességünk volt megtenni s elnémul
 minden ellenvetés és szemrehányás!

Ma már fel is vagyunk oldozva a
 vádak alól, feloldozott a debreczeni es-
 küdtszék, a közvéleménynek feltétlen
 tiszteletet parancsoló szava s a debre-
 czeni társadalom átlátja, hogy midőn mi
 a kigyó fejére tapodtunk, midőn Taflert
 letiportuk s klickjét szétrobbantottuk,
 jelentékeny szolgálatot tettünk a haladni
 vágyó magyar társadalomnak, mely most
 valóságos lidércz-nyomástól szabadult meg!

Nem akarjuk győzelmünket a ma-
 gunk részére kiaknázni, de viszont mu-
 lasztást követnénk el, ha a tegnapi ver-
 dict nagy jelentőségére és horderejére rá
 nem mutatnánk. Tesszük ezt nem dicsek-
 vési szándékból, hanem azért, hogy a
 kislelkűekbe és csüggedőkbe bátorságot
 öntsünk azon hitnek hirdetésével, hogy az
 igazságot elnyomni, megölni nem lehet, mert
 még a keresztfára feszített igazság is föl-
 támad a harmadik nap fényes hajnalán!

A mi igazságunk — melyet annyian
 tagadtak s melyért az irástudók és fari-
 zeusok, támogatva a hatalmasoktól, mar-
 tyr-koronát szántak fejünkre — teg-
 nap támadt föl. A sziklasír, melybe temetni
 akartak bennünket, a dicsőség Panthe-
 onjává változott s az üldözött gondolat,
 rablánczaitól megszabadulva, ma még
 merészebben bontja ki szárnyait s har-
 sány hangan hirdeti az igazság hallelu-
 jáját, a diadalmal haladási törekvés sza-
 badságdalát!

Ismételjük, hogy a tegnapi sajtópör-
 ben nem két magán-ember állott egymás-

sal szemben, hanem a haladó társada-
 lom és ennek ellensége: a szolgálé-
 vak felekezeti fanatizmus. Ezek vívtak
 tegnap harcot s a debreczeni esküdtszék,
 mely a debreczeni társadalom ne-
 vében ítelt, megmutatta, hogy Debreczen-
 ben, a szabadsági törekvések váro-
 sában, a szabadság főnséges eszméje el-
 len büntetlenül véteni nem szabad. A ki
 ezt teszi, azt a debreczeni társadalom le-
 sújja, könyörtelenül eltörpíti, míg a szol-
 galelkek által üldözötteknek védő kezét
 nyújt!

Földig aláztatott tegnap — nem
 Tafler Ignác, hisz őt már jobban nem
 lehetett megalázni — hanem azon irány-
 zat, melynek ő a — főszékője. Az az
 irányzat, mely szembeszállt a kor jel-
 szavával s az idő rohanó kereké által
 agyontiportatott.

A testvér-gyilkolásra készülő Kaino-
 kat lesújtotta az erős bosszuálló Isten
 villáma, mely ott cikázott a fölmentő
 verdict szavaiban, míg az ártatlan Ábe-
 lek oltárán magasan lobog az áldozati
 tűz!

Jertek, ti szenvedők és elnyomot-
 tak, gyujtsátok meg reményeitek kialudt
 mécseit e tűznél, nem fog az többé ki-
 hamvadni, hanem bevilágít szenvedése-
 tek éjszakájába s fénye mellett megta-
 láljátok a biztos menhelyre vezető ös-
 vényt!

Ellenfeleink, kiket alig aláztunk még
 úgy meg, mint tegnap, még csak azt
 sem mondhatják, hogy az esküdteket —
 a verdict kimondásánál — pártsempon-
 t vezetted volna, hiszen az esküdteket közt
 alig volt függetlenségi párti ember. Azt
 sem mondhatják, hogy kíméletlen eszkö-
 zökkel tettük a vádlót vádlottá, hiszen
 tanuink kihallgatása ellen a vád képví-
 selője tiltakozott s e tiltakozásnak a tör-
 vénszék — csupa humanitásból — he-
 lyet is adott. A kihallgatott tanuk (30
 közül 5) csak annyit bizonyíthattak, a
 mit egy a vádló, mint az esküdtszék és
 törvénszék tagjai a nélkül is tudtak,
 hogy Benedek János, a vádlott, kiváló
 munkása az irodalomnak. Ezt bizonyí-
 tani nem kellett, egyebet bizonyítanunk
 pedig nem lehetett.

És a vádlottat mégis fölmentették.
 Miért? Mert az esküdtek nagyon jól lát-
 ták az összefüggést az előzmények és a
 tegnapi sajtópör közt, a mit a vád ta-
 gadott, a törvénszék pedig bolygatni
 nem engedett, — az esküdteket nagyon
 jól látták, hogy éppen ezen kapcsolat
 miatt kellett a vádlottat fölmenteni s e
 fölmentéssel a vádlót, ki elég vakmerő
 volt szennyesét a piacra vinni, vissza-
 tasztítani abba a hínárba, melybe fan-
 tizmus, a haladási törekvések elleni égő
 gyűlölete s szolgálékülsége vezette.

Az esküdtek nagyon jól tudták azt, hogy-
 ha Benedek Jánost elítelik, vele együtt ítél-
 el a haladó, a szívvel-lelélekkel magyarosod-
 ni óhajtó zsidóságot s a zsidóság haladási
 törekvéseivel rokonszenvező magyar társada-
 lom, — ha pedig Benedek Jánost
 fölmentik, elítélik a haladó zsidóságnak
 és a magyar társadalomnak legádázabb
 ellenségét, a klicket képező, a hatalom
 uszályhordozójává váló orthodox zsidó-
 ságot, melynek fejére Debreczenben kel-
 lett a legsúlyosabb csapást mérni!

Az esküdtek ez utóbbit tették. Di-
 cseret illeti helyes belátásukat és bátor
 férfiaságukat azért, hogy ezt megtették
 s a debreczeni társadalom ítéletét az ort-
 hod-oxokra ráolvasták. Ilyenkor látjuk,
 hogy az esküdtszék nemcsak a sajtó-
 szabadság palládiuma, de egyúttal hü-
 tolmácsa a közvéleménynek is. Szabadon,

férfiisan, meggyőződésük szerint ítélték
 s övök ez első érdem, hogy az igazság
 diadalt aratott s a konkoly-himlők és
 csufolkodók megszégyenültek!

A debreczeni orthodox zsidókat pe-
 dig most, miután hivatalosan, bírói uton
 is konstatalva van, hogy mindazok a
 megítéző czimzések, melyekkel Bakonyi
 és Benedek Taflert illették, igazak, arra
 figyelmeztetjük: szabadítsák meg magu-
 kat hitközségi elnöküktől, Taflertől, mert
 ha ezt nem teszik, akkor elvesztik még
 azt a parányi részvétet és jóakaratot is,
 melyet irántuk a magyar társadalom
 érez. Gondolják meg, hogy a magyar tár-
 sadalom jóakarata nélkül ők csak boly-
 gó zsidók maradnak, — hagyják el tehát
 álprófétáikat s kövessék az igazság tűz-
 oszlopát!

Az esküdtszék tárgyalás további folya-
 máról szóló tudósításunkat tegnapi tudósítá-
 sunk befejező részével kezdjük meg, melyet
 a sajtóhírek eltorzítottak (a fangló esküdtek
 névsorába is csusztott be sajtóhiba, így pél-
 dául György Elek helyett György Elek, Vági
 Andor helyett Vági Andor olvasandó) s mely
 résznek helyesen így kellett volna hangzania:
 »A tanuk kihallgatása — jobban mondvá
 ki nem hallgatása — után a védelem kéri fel-
 olvasni az inkriminált cikket megelőző hírlapi
 cikkeket, melyekből kitünik, hogy Tafler két
 ízben hazudott s mindent eltört, csupán Bene-
 dek János ellen lépett föl sajtópörrel.

Márk Endre elleni a hírlapi cikkek
 felolvasását, mert — ismételt kijelentése szer-
 rint — a Bakonyi-Tafler ügy nem tartozik ide,
 itt csak a Benedek-Tafler ügyben kell itélni.
 A bíróság határozathozatal végett vissza-
 vonult s a védelem által két hírlapi cikkek
 felolvasását mellőzi. Dr. Bakonyi Samu
 újabb semmisségi panaszt jelent be.

Felolvastatik ellenben Tafler Ignác er-
 kölesi bizonyítványa, a debreczeni orthodox
 zsidó hitközség bizalmi nyilatkozata Tafler
 iránt, Tafler Ignácnak főszékterre (hitközségi
 elnök) választása, továbbá Taflert a lopás
 vádjá alól fölmentő bírósági ítélet.
 D. u. 1 órakor elnök a tárgyalást egy
 óra tartamára felfüggeszti.

D. u. 2 órakor folytatták a tárgyalást. A
 terem most is zsúfolásig tele volt hallgatóság-
 gal, általában a közönség az egész napon ke-
 resztül a legéberebb figyelemmel kísérte a tár-
 gyalás menetét s bátran konstatalhatjuk, hogy
 a közönség rokonszenve állandóan vádlott mel-
 lett volt s hiába emelte föl figyelmeztető sza-
 vát az elnök, a közönség a vádlott iránti ro-
 konszenvének nem egyszer adott hangos ki-
 fejezést.

Délután mondatk el a vád- és véde-
 zések, miután az állítólagos »bizonyí-
 tási eljárás« a délelőtti tárgyalás folya-
 mában befejeztetett.

Márk Endre vádbeszéde nem volt egyéb,
 mint az általunk tegnap egész terjedelmében
 közölt vádelelvének bővebb körülírása. Folyto-
 nosan azt hajtogatta, hogy Benedek János
 becsület-sértő kifejezéseket használt Tafler el-
 lenében, ergó az esküdtszék mondja ki a vét-
 keket, a tekintetes törvénszék pedig olvassa rá
 a paragrafust. Súlyosbító körülményül tudja
 be, hogy az incriminált közlemény a válasza-
 tási izgalom közepette iratott, midőn borzal-
 mas hangjánál fogva (általános elborzadás) al-
 kalmatlan volt a megfélemlítésre, sőt még a faj-
 gyűlölet felszítására is. (Hát bizony azt az
 újdonságot akkor kellett megírni, mert a recep-
 cionális mozgalom is akkor folytát javában,
 S z e r k.) A »Debreczen« politikai tőkét is
 akart faragni ezen ügyből. »Mea maxima
 culpa!« — S z e r k.) pedig nem emlékszik rá,
 hogy más választások után így bánt volna el
 a »Debreczen« alakivel, mint most Taflerrel
 (Bizony máskor is kikaptak fölünk azok, a
 kik választási visszaéléseket követtek el. Sok
 tanunk van erre is! S z e r k.), csupán azért,
 mert talán a választás eredménye nem úgy
 ütött ki, mint azt vádlott barátja érdekében
 ohajtott volna. A Tafler ellen felhozott lopási
 ügy újabb rágalom a vádlott részéről. (Ele-
 gendő bizonyítékok hiányában mentették föl
 Tafler urat, az »unser sehr geehrter Mitbür-
 ger«-t a lopás vádjá alól. S z e r k.) A vád-
 lott e szerint a gyalázkodásokba nem fáradt
 bele, hanem újabb rágalommal lép föl. Mi
 lenne ilyen eljárás mellett abból, ha valaki
 például azt hozná föl, hogy 1890-ben Dr. Ba-

konyi Samu ellen sikasztás miatt emeltett
 bünygi panasz a debreczeni kir. törvénszék
 előtt. (Mozgás a közönség soráiban. Elnök fi-
 gyelmezteti Márk Endrét, hogy ez a dolog
 nem tartozik ide. tehát ne feszegesse azt to-
 vább.) Ha az ilyen eljárás megengedhető volna,
 akkor ez jobban felforgatná a társadalom rend-
 jét, mint bármiféle szociális kérdés. A ki a
 saját szolgálatába lép, az ne sértse a jó izlést
 s a ki ez ellen vét, érje utó a büntetés. Ha
 az esküdtek úgy vannak meggyőződve, hogy Bene-
 dek nem vétke, mondják ki azt s e verdict
 előtt is meghajlik. (Mégis semmisségi panasz-
 szal élt a felmentő verdict ellen! S z e r k.),
 — de ha ellenkezőről vannak meggyőződve,
 tegyenek félre minden fajgyűlöletet, poli-
 tikai rokonszenvet vagy ellenszenvet, mond-
 ják ki a vétkest s adják meg Taflernek az
 elégtételt. (Általános némaság.)

Dr. Bakonyi Samu, vádlott védője, csak-
 nem két óra hosszáig tartó fényes és tünemé-
 nyes hatású védbeszédet mondott. (Megengedjen
 e lap nagyrabecslült főmunkatársa, hogy eny-
 nyire megdöcsérem, de hát tartozom vele —
 önmagamnak. S z e r k.) Nagyon sajnáljuk, hogy
 gyorsirók hiányában, csak magán-jegyzeteinkre
 támaszkodva, e beszédet csak halvány vázlat-
 ban, csonka töredékekben közölhetjük. Megszó-
 lalt e beszédben a guny, a lángoló harag, a
 páthosz, a forró baráti szeretet, az elkecsere-
 dett fájdalom hangja, — zokogott benne az üldözött
 zsidónép keserve, fenségessé tette a magyar
 hazaszeretet apothéozisa, az ellenfélre nézve
 félelemessé tette az az erő, mely az egész be-
 széden átvonult s lángkorbacscsal paskolta meg
 az orthodoxok fanatizmusát és hazafiatlanságát!
 Ilyen beszédet még Bakonyi nem mondott s
 valóban sokat veszítettek vele azok, a kik azt
 nem hallották!

Mindjárt beszéde elején kijelentette, hogy
 annak daczára, hogy védenze neki a legjobb
 barátja, mégis a védői kötelességnek e fokozott
 mérve sem ragadja arra a tétre, hogy a kar-
 társi kötelességet s kollegialitást úgy sárba
 tiporja, mint azt Márk Endre tette, kit ezért
 az igazságos isten meg fog verni! Ugy állítat-
 tott föl a védelem álláspontja a vád részéről,
 hogy annak célja volt egy oly ügyet össze-
 kapcsolni, mely az incriminált cikkekkel nincs
 összefüggésben, hogy ez által megzavartassék
 az esküdtek ítélő képessége. Hogy mily szoros
 összefüggés van a két ügy között, azt beszéde
 folyamán kimutatja. A fajra való hivatkozás,
 mely fajhoz ő is tartozik, itt esükörtököt mond,
 valamint csütörtököt mond az esküdtekhez in-
 tézett azon felszólítás is, hogy tegyenek félre
 minden fajgyűlöletet. E fajnak vannak sérelmei
 és sebei, melyeket éppen magánvádló és társai
 szakgatnak föl. E fajnak meg van az a vágya,
 hogy a magyar nemzetet egygyé forrjon ér-
 zelembe, nyelvben és fájban. Hogy ez idáig
 nem történhetett meg, annak a Taflernek az okai.

Hosszasan és tanulságosan foglalkozik a
 hazai egységes zsidó egyház szétszakadásával,
 melyre nem volt dogmai ok s az autonóm
 orthodox egyház csak azért szakadt el az anya-
 egyháztól, mert nem akar egybe forni a ma-
 gyar nemzettel. A debreczeni két zsidó egyház,
 az u. n. congressusi és statusquo, 1886-ban
 egyesültek, hogy a magyar nyelvnek a zsidó
 liturgiában helyet biztosítsanak s e célból
 magyar papot választottak. Ekkor magánvádló
 felbujtására egy maroknyi kisebbség, mely a
 magyar pap ellen izgatott, bejelentette kilépé-
 sét a nehezen egyesített anyahitközségből. Ezek
 a debreczeni orthodox zsidók.

A recepcionális mozgalom ellen, mely-
 nek élén a hazai zsidóság legjobbjai állottak,
 a debreczeni orthodox zsidók, szintén Tafler
 felbujtására, tiltakoztak s ezt egy német nyelvű
 lapban publikálták.

Ezután előadja az előzményeket, melye-
 ket mi már részletesen ismertettünk s kimutat-
 ta a szoros összefüggést a Tafler-Bakonyi és
 a Tafler-Benedek ügy között. Benedeket nem a
 fogadatlan prókatorri szerep, hanem az exal-
 tált baráti felindulás, tehát a legnemesebb ér-
 zelem sodorta bele ezen ügybe s hogy Bene-
 dek Tafler ellen a vesztegetések miatt följe-
 lentést nem tett, az nem volt kötelessége, de
 leleplezte azt a nyilvánosság előtt s mint hi-
 vatalból üldözendő büntetett az illetékes ha-
 tóság üldözhetné volna. A vesztegetés bizonyí-
 tására fölhívott tanukat a vád ellenente ki-
 hallgatni, de a debreczeni zsidóság körében
 az a tiszta meggyőződés uralkodik, hogy vá-
 lasztások idején Tafler Ignác a debreczeni
 zsidóság rossz szelleme és demoralizálója.

Gróf Degenfeld József főispánnak tanu
 gyanánt való behívását azért kérte a védelem,
 mert Tafler az ő embereit állal ámtija, hogy
 az ő háta mögött ott áll a főispán. Így
 akarná ezen magas állású férfit magával rán-

Expeller.
 gazdák
 mébe!
 ellen való
 ezéshez
 RINT
 vegszámra
 GÁLICZOT,
 SZÓDÁT
 os árban ajánl
 sef Zelmos.
 yitvány. 34.
 hivatalosan bizonyítom,
 Zelmos című helybeli ke-
 ruba bocsátott azurin-
 deca azurint találtam,
 felkerve éppen 2/10%-ot
 gú oldatot ad, mint az
 van. Melynek hitelül
 mai napon kiállított.
 1892. jun. 2-an.
 r. Védördi Viktor,
 debreczeni m. kir. gazd. asági tan-
 intézet vegytanára.

nak
 kitűnően alkalmas
 szemet
 állitva.
 tarsulathoz
 6.
 ANÓ ur által.

atin,
 ritők

tani a sárba. A védelem tehát alkalmat akart nyújtani a főispán urnak arra, hogy e gázragalmat szétoszlassa.

Majd attér a vádlévre s maró szatirával teszi tönkre annak minden passzusát a hallgatóság és az esküdtek általános derűltége közt s kimutatja, hogy magán panasos eljárásának a fektelen bosszu volt az oka. Tudta azt is, hogy milyen fegyvereket akar magánpanaszos ellene a harcba vinni. El volt rá készülve s éppen azért fölmutatja Rád! Ödönnek védőbőz intézett elismerő hangú levelét, valamint fölmutatja azon végzést, melylyel az ellene emelt panasz, mint minden alap nélküli, elutasítottik.

Beszédét annak a konstataásával végezi, hogy a két ügy teljesen azonos. Ha Benedek elítélék, ő is elítélve érzi magát. A mit Benedek irt, az szóról-szóra igaz. Kéri mindkettőjök felmentését. (Viharos eljénés. Elnök a tárgyalást 5 percze felfüggeszti.)

Márk Endre válaszában kijelenti, hogy Bakonyit aranyembernek tartja. Kikorrígálja beszédének azon részét, mely által Bakonyi sértve értezte magát. Nem akarta a Bakonyi személyt sértetni s sajnálatát fejezi ki ezen incidens felett. Tiltakozik az ellen újból, hogy a két ügy összehavartassék s kéri a vádlottat úgy a rágalmazásban, mint a becsületsértésben vétkesnek kimondani.

Dr. Bakonyi Samu viszonzválasza után, mely már a játszi guny hangján hangzott, **Jelenffy Kornél** elnök összegezi a vad és védelem sarkpontjait s fölteszi a kérdéseket az esküdteknek.

Dr. Védődi Viktor, az esküdtszék elnöke, esti 7/8 órakor hirdette ki a verdictet, melyet lázas érdeklődéssel várt a közönség.

A kérdőpontok és az azokra adott feleletek következőleg hangzottak:

I. Az inkriminált közlemény következő sorában: »Ez az ur különben a debreczeni kormánypart egyik főkortese, ki megvesztegetések és egyéb aljas eszközök által szerez hit-sorsosai körében a kormányt szavazókat, önmagának pedig reba chot« — foglaltatik-e rágalmazás? **6 igen, 6 nem.**

II. Foglaltatik-e a fenti sorokban becsületsértés? **7 igen, 5 nem.**

III. Az inkriminált közlemény következő kifejezéseiben: »Taller Ignác hitvány gazember, közönséges czudar gazember, nyiltteri gáz rágalmakkal lép fel, orcátlatlan hazudik, gyáva, komisz fráter, szemtelen hazugság, Taller egyéni karaktere a görény büdösségéhez hasonlít, minden emberi jellemből kivetkőzött aljas gazember, gyalázkodása csak a kerítés megöl ugató kutya dühös tajtékózása, hitsorsosaira nézve elég szegény, hogy becsületesebb embert nem tudnak elnöküknek választani egy rongyos Tallernél« stb. stb. — foglaltatik-e becsületsértés? **10 igen, 2 nem.**

IV. Szerzője-e Benedek János az inkriminált cikknek? **12 igen.**

V. Vétkes-e Benedek János a rágalmazásban? **4 igen, 8 nem.**

VI. Vétkes-e Benedek János a becsületsértésben? **6 igen, 6 nem.**

E felmentő verdictet a hallgatóság viharos eljénéssel fogadta s midőn a tárgyalás teljesen véget ért, százan és százan siettek Benedekhez és védőjéhez, Bakonyihoz gratulálni.

A törvényszék aztán e verdict alapján Benedeket bíróság is fölmentette a vádak alól,

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A SÍRKERT-ÖR.

— Regény Mátvás király korából. —

Írta: **V. Gaál Ka. olina.**

(Folytatás.)

LI.

— Bizonyoságot! — kiálta hirtelen Hegyváry a beszélő lovaghoz — hogy való mind az, mit ön beszél!

A lovag fölemelé sisakját: Vaskövy Géza volt.

Hegyváry hátra tántorodék. Eperczben nyílt meg háta mögött az ajtó, s az épen belépő bükkfalvai öreg lelkész karjai tarták föl a szédülőt.

— A pap! — kiálta Hegyváry — hol, hol van leányom?

Jövő perczben két gyászöltözékű hölgy lépett be egy mellék ajtón. Az idős térdre ereszkedék a király előtt, — az ifjabb Hegyváry karjaiba borult zokogva: »Atyám! Atyám!

— Etelke! gyermekek! s hátra esvén az öreg, eszméletlenül roskadt Bertalan és a pap karjaiba.

A király fölemelve az előtte térdelő nőt, monda: Szendrei Ilona asszony! ime teljesítetted a végzet egyetlen kérését, itt van férjed és leánya!

Ilona férje karjaiba rohant némán eszméletlenül.

— Vigyázz, Géza! — inté a király a könyező ifjat — nehogy az öröm heve kedveseidet megölje! — Menj közibük, légy te a mérséklő; — látásodra majd magukhoz térnek.

Géza letévén sisakját, kedveseizhez sietett, s megállt mellettük.

— Etelka! — suttogá a szerelem lágy zengzetű édes hangján.

Tafert pedig elmarasztalta kemény 50 frtkban, melyeket Dr. Bakonyinak védői tisztteért tartozik lefizetni. (Ez 50 frtk fájta Taferner legjobban, ha csak e penzeket is ki nem fizetgeti az orthodox hitközség kasszájából, mint a királyi tiszteletere esnáltatott diszruha arát!) **Márk Endre**, magánvádló képviselője, semmisségi panaszt jelentett be, Bakonyi pedig hálás köszönetet mondott az esküdteknek a fényes elégtételért.

A törvényszék kapuja előtt nagy néptömeg várta az eredményt s midőn Benedek és Bakonyi a törvényszéki épületből távoztak, minden felől fölharaszt az eljénés. Azóta is folytonosan érkeznek hozzájuk és a szerkesztőségbe a gratulációk.

A felmentő verdict híre villámgyorsan terjedt el a városban s minden felé nagy örömmel és meglepéssel fogadták azt.

KÜLFÖLD.

Az angol választók. Angliában mindössze hat millió választó van, a kik a parlament alsóházának megalakítására vannak hivatalva. E számból Skóciára mindössze 606,403, Irlandra 744,816 választó esik. Annál több van Angliában és Walesben. A grófságok nem kevesebb mint 2,747,165, — a városok pedig 2,047,006 választóval bírnak. Valószínű, hogy a parlament még a jövő hó folyamában összeülhet, úgy, hogy augusztusra elnapolja magát, a mely hónapban sem a parlament tagjai, sem az előkelő világ nem szokott Londonban tartózkodni.

Az Eiffel-torony hadi szolgálatban. Az Eiffel-toronyon két hét óta erdekes kísérleteket tesz egy műszaki csapat az optikai táviratokkal. A hatalmas torony jelei óriási távolságban is láthatók, úgy, hogy háboru esetén nagy szolgálatokat tehet a Páris környékén levő városoknak, vagy az ott ültőtáboroknak. Most különösen a fény sarkítását próbálják, hogy éjszaka is küldhessenek a toronyról villamos táviratokat. Valamennyi kísérlet pompásan sikerült.

Az orosz zsidók. Volhynia kormányzója körlevelben a rendőrfőnököket szigorú utasította, hogy a vidéki városokban tartózkodó zsidók kitelepítését az eddignél nagyobb eréllyel fogantassák. A hangy hivatalnokokat elbocsátással fenyegeti. Miután a zsidók kitelepítésével Volhynia falvaiban az élelmiszerek ellátása nagyon rosszul áll, a kormányzó kijelenti, hogy több élelmiszer-kártart fog a nagyobb községekben fölállítani.

BELFÖLD.

A nagyszabeni tüntetések. Nagy-Szebenből írják: Az alsópan megerősítette a főkapitány tilalmát, a Ratiu tiszteletere tervezett fákláymenetet illetőleg. A rendezők nem feleltek a belügyminiszterhez, ellenben vasárnap este bankettet rendeztek Ratiu tiszteletere; de a mérsékelt románok nem jelentek meg.

A csengeri választókerületben 1866. óta nem volt még akkora mozgalom, mint a melyet a mostani választási küzdelmek előidézték. Általános izgatottság uralkodik az egész kerületben, mert a pártok nagy mérközésre készülnek. A szabadelvű párt jelöltje Hadik Barkóczy Sándor gróf helyesebbnek látta visszalépni, mert beavatottak szerint úgy áll a dolog, hogy a szabadelvű párt 40,000 frton alul nem szerezheti meg a győzelmet. Látta ezt már

— Géza! — rebegé Etelka, midőn az ifjat meglátá, kezét nyujtva.

— Vaskövy Géza! — kérdé Ilona — itt vagy jó ifju?

Hegyváry ez alatt magához térvén, — reszkette tekintett nője szeméibe, s fájdalmas mosolylyal monda, annak kezét megfogva: »Kedves Ilonám! A balsors boldogságunk élvezését rövid időre mérte ki; elszakadtunk egymástól éltünk tavaszán; — a végzet úgy akarta, hogy sok keserű könyvet hullassunk anyyi évek alatt egymásért.

Van-e még kebledben vágy, hogy társaságomban élj? Sirjunk-e még tovább is vesztett boldogságunk romjain... de melyeken mégis virult fel egy arva virág!

— Etelka! jer, bocsáss meg! nézd itt van anyád, kit oly hön szereték egykor, mint téged Géza jelenleg. Kérdezd meg kedvesedet, mit érzett, midőn ravatolod felett sötét, pusztult kebelled állt? — En ennél még keserűbbet éreztem! Borulj anyád keblére, — szeresd őt! szeresd a gyermeki vonzalom édes érzetével!... Te még örvendhetsz ifju kebelled; ah, de atyád a szenvedés alatt eltompult, a szerelem lángja rég elhamvadt kebledben!...

Itt állok most komor, hideg, érzékellen szívvel, mely tán barátságot éreztetni sem leend képes, egykor oly hön szeretett nőmmel! Sirom szelén állok, bucsut intve az élet örömeinek, — ah, melyeket én nem élvezheték Ilonám egykori hő kebelén.

S megtört kebelled, hangos zokogás közt borult siránkozó nője karjaiba.

— Vigasztalódjal nemes lovag! kezdé a kegyes ifju király — gondold meg, hogy a végzet utain meg kell nyugodnod. Vesztett boldogságunk felett ha már kiskirtuk bus könyveinket: ideje, hogy iparkodjunk a multat feledni.

Tekintsd szép gyermeked jövőjét, legyen az ő

Domahidy István is, midőn a szatmári értekezleten kijelentette, hogy sem magát nem akarja kitenni újabb bukásnak, sem a családját nem akarhatja vagyonilag tönkre juttatni. Az nem akarhatja vagyonilag tönkre juttatni. Az összes hivatalos személyek mozgósítva vannak a főispántól az utolsó falusi kisbíróig, hogy Csengeret a kormánypartnak megtartsák, de kevés kilátással dolgoznak. Józan, értelmes nép lakik ebben a kerületben, a mely tisztá látó-érzékkel bír s önmagától is el tudja határozni magát arról, hogy kire adja a szavazatát; a megfélemlítés, erőszak itt győzelemre nem vezet. A kerület a választásra legalább két, sőt a mint ujabb mondják, három jelöltet is állít. A függetlenségi és 48-as Luby Géza tehát két ellenfellet fog küzdeni. A szabadelvű párt újabb jelöltje most Rakosfalvi Mérő János cs. és kir. kamarás, fővárosi bizottsági tag, a kit tegnapelőtt az Angyalosban tartott értekezleten jelölték. Mérő a jelöltséget elfogadva, megígérte, hogy a hét legelső napján Budapestről leutazik a kerületbe. A nemzeti párt részéről Apponyi Albert gr. levélben ajánlja jelöltnek Vecsey József bárót. Vecsey, bár szerint, el is fogadná a jelöltséget, ha akadnának, a kik felléptessék. A Luby-párt szilárdul áll.

Ujdonságok.

A zóna. A magyar királyi államvasutak egész hálózatának bevételeiről szóló, az 1892. év elejétől február hó végéig terjedő végleges, s a május hó végéig terjedő ideiglenes elszámolás eredményeit hivatalos adatok alapján a következőkben közölhetjük: A folyó év első öt hónapjában 2,293,000 személylyel többet szállítottak, mint a mult év megfelelő időszakában. — A személyszállítási díjakból 837,700, a podgyász-szállítási díjakból 25,600, az egész személyforgalomból tehát 363,000 frttal több a bevétel, mint a mult év első öt hónapjában. Különösen kiemelendő e mellett az, hogy a zóna tarifa megalakítása óta hónapról-hónapra szakadatlanul a személyforgalom állandó emelkedése volt konstatalható s eddig egyetlen egy hónapban sem állott be visszaesés. Az ideiglenes kimutatásoknál megkedvezőbb eredményeket tüntetnek fel a végleges elszámolások. Ezek szerint a magyar királyi államvasutak egész hálózatának bevételei — beszámítva az osztrák-magyar államvasutak magyarországi vonalait — míg a mult év első két hónapjában 9,349,324 frtot tettek ki, a folyó év megfelelő időszakában 10,557,814 frta rugtak, a bevételi többlet tehát már ez év első két hónapjában 1,208,490 frt, a mi annál figyelemreméltóbb, mivel a magyar államvasutak helyi arudijszabásának jóval mérsékeltébb tételei f. évi január 1-étől az osztrák magyar államvasutak magyarországi vonalain is hatályba léptek s a bevételi többletnek majdnem fele az áruforgalomból ered.

* Faára beszerzési szövetkezet. Igen pártolásra méltó mozgalom indult meg építész iparosaink körében, kik az építési faanyagok első kézből való beszerzésére egy szövetkezetet akarnak alapítani. A szövetkezet felállítását sok oly körülmények teszik szükségessé, melyeknek vitatásába ezuttal nem bocsátkozunk, elég legyen annyit mondanunk, hogy ha ezen szövetkezet megalakulna, hát építelő iparosaink az eddigi (monopolizált) áraknál sokkal jutányosabb árakon juthatnának faanyagokhoz. A szövetkezet alakítása városunkban e hó 19-én üléseztek először tárgyunk

több előkelő építész és asztalos iparosai. Az értekezleten, mely 23 tagból állott, Csapó Ferenc építész elnökölt, az értekezlet jegyzőkönyvének vezetésére Dr. Orbán József ügyvédet kérték fel. Az értekezlet egy 15 tagból álló bizottságot választott, melynek az lesz a feladata, hogy a legközelebb megtartandó alakuló közgyűlést előkészítse, s az alapszabályokat, melyeket Dr. Orbán készített, végleg megállapítsa. Az alakuló szövetkezet czime ez lenne: »A debreczeni építő iparosok faára beszerzési szövetkezte.« Elhatározták tovább, hogy jul. 1 ig köteles lesz minden belépő tag a birtokában levő részvényeknek árát, egy-egy üzletész 50 frt lesz, 1/5-öd részben befizetni. A szövetkezet pénztárnokává, ideiglenesen, Nagy S. előkelő asztalos mestert választották. A szövetkezet maga 6 évre alakulna. Örömmel vesszük tudomást városunk iparosainak e pártolásra és dicséretreméltó mozgalmaról, mely bizonyosága egyszersmid a városi ipar fejlődésének is. Ajánljuk ez életrevaló eszme pártolását és elfogadását iparos köreink figyelmébe.

* Rendelet az ügynökökről. A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, mely az ügynökséget szabályozza s illetve annak szabályozására utasítja a törvényhatóságokat. A rendelet az alkuszokat három kategóriába sorozza. Az elsőbe tartoznak azok, kiknek működési köre teljesen megegyezik a kereskedelmi törvény 534. §-ában foglalt határozmányokkal. Ezeknek nemcsak igazgatóvánnnyal kell ellátva lenniök, de czégüket is be kell jegyeztetniök az illetékes törvényszéknél. A második kategóriába tartoznak amaz alkuszok, kik kereskedelmi ügyletek közvetítésével szintén iparszerűen foglalkoznak, a nélkül azonban, hogy üzleti működésük a kisipar körét meghaladná. Ezek a czégbejegyzési kötelezettség teljesítésére nem soríthatók ugyan, mindazonáltal igazgatóvánnnyal ezeknek is el kell látva lenni. A 3-ik csoportba tartoznak végre azok az alkuszok, kiknek foglalkozása a kufárok, hajcsárok, sáfárok stb. fogalma alá esik, mert piaczon, vásárokon, vasuti- és hajóállomásokon stb. a vevőknek szokták szolgáltatni felajánlani s ebbeli jutalmuk inkább borralval, mint kereskedelmi személynek jelentőségével bír. Ezek működése ilyképp a keresk. törvény rendelkezése alá nem esvén, ezek igazgatóvánnnyal váltására nem, czégbejegyzésre pedig még kevésbé soríthatók. A mi az alkuszok visszaélései miatt emelt panaszokat illeti, e visszaélések oly speciális jellegűek, s az egyes vidékek szerint oly változók, hogy az azok megtorlására szolgáló intézkedések általános törvénybe vagy rendeletbe alig volnának illesztethetők. Ily irányban tehát intézkedni a miniszter nem szándékozik. Mint-hogy azonban az 1879. évi 40. t.-cz. 1. §-a a törvényhatóságoknak, a törvényhatósági joggal fel nem ruházott szab. kir. városoknak és a rendezett tanácsú városoknak is megadja azt a jogot, hogy rendőri kihágást minősítő szabályrendeleteket alkothassanak: utasítja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy az esetre, ha a hatóságuk alá tartozó területeken oly visszaéléseket tapasztalának, melyek rendőri intézkedések által ellensúlyozhatók, alkossanak oly szabályrendeleteket, melyek alapján az ily üzelmek megtorolhatók lesznek.

* Ödny Lehel, a m. kir. opera előkelő tagja, énekiskolát szándékozik felállítani Budapestben. S a czéliből, hogy kiképzésre alkalmas és méltó hanganyagot találjon, beutazza az ország minden nagyobb városát, s ott próba-

Szilágyi Erzsébet rendelkezett egy ünnepélyes estélyről, hol két új párt látott mosolyogva azokra: Ilonát férjével, s Etléket Gézával.

Midőn Mátvás király elbocsátá őket udvarából, első gondjuk volt Menyhart vadász kis lakát fölkeresni, ki már ekkor családja közt örvendezett. Itt elbeszélé Etelka, anyjának s Gézának, hogy e vadász-családnál lakott apjával egy évig, hol lovagolni, vadászni, fegyvert forgatni tanítá apja. — A kedves Gizát Ilona magával vivé, — hogy meghálálja neki Etelka iránt tanusított barátságát. — Innen a bükkfalvi papot kísérték falujába, hol örömkönyeket hullattak ujra egymás kebelén. Géza és Hegyváry a romok fölött esküvének örök bocsánatot egymásnak.

Etelka a hü Sarát, Géza Benit vitte elmagával, Bertalan ismét régi szeretett ura cselédé lón, örködven a család felett, még Hegyvárya sok boldog napokat, éveket élt Ilonája társiságában. Majd reszkető karjain kedves unokákat is tartogatott.

Midőn egykor Ilona előtt nyilvánult, — hogy csak azon tudat bántja még nyugalmát, hogy Emelka porait szétvetette a sírkertben: Ilona Bertalannal együtt felfedezé, mikép Emelka azt kívánta ugyan, hogy Bükkfalvára temetessék, de ő megszánnván a bu miatt elroncsolódott hideg tetemet, ezt még sem küldé oda, hanem — Géza akkor honn nem levén — csak üres koporsóját, melyet ott a sírba letettek; Emelka valódi hültteteme pedig még most is a Vaskövyek sírboltjában nyugszik a vár alatt. Bertalan és az akkori várpap volt a titok részese. És így Hegyváry lemenvén a sírboltba, saját szemével győződött meg, mikép Emelkának nem porait, hanem csak az emlékére oda helyezett jeleket pusztította el.

A nép száján még sokáig élt a monda, mint ényészelt az egykor vétkes Emelka sírja kápolnyája. (Vége.)

éneklések s a próba énekte zenédei ig helt, kinek tostitja a mébe.

* P A m. kir. 80 díjokoz azzal a k vasuti tisz rendes ha befejezése beosztani, tot megte gyakornok szerelt fol vezértikár A tanfolya maradtak.

* V dési joga lyamodni szedési jog A mult iz niszter a

* A seny irán Nyiregház országos tisztavideki — az erd nyitásban földmívelés lamtikár sok részén nyoknak, digi verset állami érn jal díjazta kitüntetett Hogy a ve czélszerű, titkári hiv legkesőbb

Jut e az egy biz félkrjazár dig az egy kára adot sze renet irt, irt, félkrjazár komédiána

Azt í Nem Hajd ékesen lito

Valam sági jogal Barsv börtön helyi tozlatva volt Rózi nevű merül föl Földé sága terület get töle besz Arany

Már szóló fontó hografus t Azut példányban Van, 407 szolga

63 m szolgabíró dobolják, Purka R És m iktatódik a

Ha d a ki a he doznék: e mertem p czárt, ehu

* S szépen ha ségi dohár miniszter hoz. »Senor nek tiz da ért fogják uj szivark harmadfél elrendelte minőségü mi eddig e naptól kezd

Kap rányban, S történt me a kapáló n kísérté ki mig a mun rázata az, kéz és a távnl tull getésében, janak más italban, m a Stumme czigánybar csiak az szonásau Talan egy a nagyerd

éneklesek tart. Jelenleg városunkban idözik, s a próba éneklesek itt is megtartja a zene- énekertermében, melyet Simonffy Emil zenedirektor engedett át neki. Odry Lehel, kinek kifünöz színvívészti egyénisége biztosítja a sikert, ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

* **Posta és tárvirda-tanfolyam.** A m. kir. államvasut igazgatósága július 10-étől 80 díjnyokot szándékszik alkalmazni Budapesten azzal a kötelezettséggel, hogy az illetők a jövő vasuti tisztképző tanfolyamot, mint nyilvános rendes hallgatók, tartoznak elvégezni. A tanév befejezése után egyes állomásokra fogják őket beosztani, hogy a három havi próba-szolgálatot megtehessek. A gyakorlat után hivatalnokgyakornokká fogják kinevezni. A köllög felszerelt folyamodványok a m. kir. államvasutak vezértilkarságához (Andrássy-ut 75.) küldendők. A tanfolyamba való belépés föltételei a régiék maradtak.

* **Vámszedési jog.** A város vámszedési joga a jövő hó 5-án lejárván, újból folyamodni fognak a belügyminiszterhez a vámszedési jogoknak újból megújítása tárgyában. A mult ízben 5 évre adott engedélyt a miniszter a vámszedésre.

* **A nyiregyházi aratógép-verseny iránt.** — melyet jövő hó 9. és 10-én Nyiregyháza közvetlen közelében rendez az országos magyar gazdasági egyesület, a felső tiszavidéki gazdasági egyesülettel egyetemben, — az érdeklődés folyton nő. A verseny megnyitását való részvételt gróf Bethlen András földmivélségügyi miniszter és Fejér Miklós államtitkár biztos kiáltásba helyezték. A gyárosok részéről, dacára a különleges helyi viszonyoknak, több bejelentés történt, mint az eddigi versenyek bármelyikére. A legjobb gépek állami érmekekkel és 1000—1000 frank pénzdíjjal díjaztatnak, azonkívül a két aranyéremmel kitüntetett gép megvételük és kisorsoltatik. — Hogy a vendégek köllő lakásokat találjanak, czélszerű, ha jövetelüket a gazdasági egyesület titkári hivatalának Nyiregyházaán mielőbb, de legkésőbb e hó 30-áig bejelentik.

36 krajczár.

Jut eszünkbe egy német történet, szól az egy bizonyos félkrajczárról. Az a bizonyos félkrajczár h a m i s volt — találatodott pedig az egy adóhivatalban, és rengeteg irkafirkára adott alkalmat, a rengeteg irkafirkára perze rengeteg költséget okozott. És mindenki irt, irt, — és senkinek se jutott eszébe azt a félkrajczárt kiszurni és végét vetni az egész komédiának.

Azt hittük, hogy ez mese. Nem mese. Hajdumegye alispánja minap a következő ékesen litografált átiratot kapta:

Barsvármegye alispánja. Valamennyi alispáni hivatalnak és közig. hatósági joggal felruházott város polgármesterének. Barsvármegye levéi járás főszolgabírói hivatala börtön helyiségében 1892. év I. negyedében letartóztatva volt, jelenleg ismeretlen tartózkodásu Purka Rózi nevű egyén után 36 kr rabélemezési költség merült föl.

Fölkérem a társatóságot, hogy nevezett hatósága területén pihatalni s feltalálás esetén az összeget töle beszedni s hivatalomhoz juttatni sziveskedjék. Aranyos-Maróthon 1892 május hó 30-án.

Aláírva az alispán. Már most ezt a 36 egész krajczárról szóló fontos okmányt nagy kinnal leirták litografus tintával.

Azután beborítokozva elküldték ezernyi példányban.

Van ugyanis az ország 69 megyéjének 407 szolgabírói járasa, 4291 községe.

63 megye ir a 407 szolgabíróinak; a 407 szolgabíró ir a 4291 községnek, ott mindenütt dobolják, dobolják: hallotta-e valaki híret Purka Róziának?

Es mindezen helyekről felelet jön, és az iktatódik annak rendje és módja szerint. Ha csak valami öletes kisbíró nem akad, a ki a helyett, hogy ő a kidobolással fáradozék: el nem kálítja magát: de biz én ismertem Purka Róziát, meg is adta a 36 krajczárt, ehun van, tekintetes alispán ur!

* **»Senoritas» és »Ibis.«** Ezeket a szépen hangzó neveket viselik a különlegeségi dohánnyágyártmányok, melyeket a pénzügyminiszter a jövő hó első napjaival forgalomba hoz. »Senoritas« új fajta havanna szivar, melynek tíz darabját csomagokban ötven krajczárért fogják vesztegetni. »Ibis« szópoka nélkül új szivarka-nem, melynek 100 darabonként harmadfél forint lesz az eladási ára. Azt is elrendelte a miniszter, hogy az ismeretes első minőségű egyiptomi szivarkák elárúsítása (a mi eddig csak Budapesten történt), a jövő hónaptól kezdve az egész országra kiterjesztessék.

Kapalás muzsikások mellett. Surányban, Stummer báró nyíramegyei bírokán történt meg a napokban az a furcsa eset, hogy a kapaló munkásokat cigánybanda zenezóval kísérte ki a répaölde és ott muzsikált nekik, míg a munkát be nem fejezték. A dolog magyarázata az, hogy e vidéken igen kevés a munkás kéz és a nagy uradalmak a munkaidő beállításnál tulliczitalják egymást a munkások dedelgetésében, hogy ezek valamikép kedvet ne kapjanak máshova menni. Eddig csak ételben és italban, meg a napszámban volt versengés, most a Stummer br. ispánja lefözte szomszédját a cigánybandával. Nyírában most ig n kíváncsiak az »mberek, hogy a szomszéd ennek viszonzásául mivel kedveskedik a munkásainak? Talán egy-egy arany remonfoar órával szolgál a nagydemü napszamos uraknak.

* **A Csekonits gróf kérvénye.** Említettük már, hogy gróf Csekonits Endre a debreczen-n-létai vasut építöze építési segélyért folyamodott. A tanács már hozott is végzést e kérvény ügyében, amennyiben a kérvényt véleményezés, illetöleg javaslatadás végett kiadta S z a b ö József főszabványosnak. A főszabványos javaslata felett, majd a közgyűlés fog végleges határozatot hozni.

* **A cseresznye asszony.** Ripegőropogós, harmatgyöngye héjju, piros cseresznyéket vásárolt ma délelött egy uri ember, még pedig egy egész putonynyal. A puttony cseresznye azonban, mielőtt haza juthatott volna az örvendező apróság körébe, bizonyos kalandokon ment át. A cseresznye ur ugyanis a puttony cseresznyét reá bizta egy szegény asszonyra, hogy szállítsa azt haza. Elöl ment az ur, vezetve a háta megett tötyögő anyókat. De majd nagy tömeg nép köze értek, mely elszakította őket egymástól. Az ur ment előre, s a szegény asszony elmaradt hátra a puttony cseresznyével, melyet is, nem tudván a megbízója lakását, beszállított az I. ker. kapitánysághoz. Fehér holló manapság az ilyen szegény, becsületes asszony, kit talán a kortársak még — ba l g a n a k is neveznek, a miért nem hazavitte azt a puttony ripegőropogós, harmatgyöngye héjju, piros cseresznyét, melynél szebb gyümölcsöt nem termel az aranykalászos tavasz.

* **Az istenkáromlás vége.** Mosócson, Turóc-megyében nem kis feltűnést keltett a következő eset: E hó 8-án este a mosóczi nagy mozarazással ünnepelelték a koron zás jubileumát. — Egy Szkala nevű fiatal ember süttögte a mozarakat. Féktelen természetü ember volt ez a Szkala, korcsmai verekedés alkalmával csak a minap vágta le egy vándor komédiásnak három ujját. Mikor hatodszor fölötté meg a mozarokat Szkala, ezzel a »tréfás« megjegyzéssel kísérte a munkát: »No most úgy megtöltöttem, hogy ennek a dugója magát az Istent is eltalálja és lehozza a földre.« Alig hogy ezt kimondotta, eldördült a mozsár és Szkala homlokán találya egy káromkodással összerogyott. A szerencsétlen tudniillik leejtette égő szivarját s ezt megkeresni lehajolt. Ekkor sült el a mozsár és pedig olyanformán, hogy a szivar égő vége épen a mozsár kanóczára esett s meggyujtota. A lövés kettészakította Szkalának a homlokcsontját, mindkét szemé és az agyveleje kifordult. A szerencsétlenség után még pár óráig élt s a mi csak eszméletlenül volt, folyvást káromkodott.

* **Kivitel Franciaországba.** A Franciaországba Magyarországból Galatzon s általában Románián át bevitt fanemüek a francia maximális vámdíjtelek szerint vámkezeltek. Miről az érdekeltek ezennel értesítettek. Debreczen, 1892. június 9. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Apróságok.** Vendéglöben. Vendég: Ez a rostélyos kicsi és rossz. Kocsmáros: Kicsi és rossz emberek is vannak, miért ne legyenek kicsi és rossz rostélyosok is?

Gigerli: Remélhetek, asszonyom? Hölgy: Oh, csak beszéljen a férjemmel.

* **Talált és elveszett tárgyak.** A nagyerdön tegnap egy csinos napernyőt találtak, s ugyan csak tegnap a péterfia részen elveszett egy karperecz, mindkét tárgyról bővebb felvilágosítással szolgál a rendőrség.

* **Magyar italméresi (regale) kötvény-szelvényeket, valamint kisorsolt kötvényeket** — levonás nélkül bevált a debreczeni első takarékpénztár. (267)

* **Oh az a csirke-czomb!** Nagytársaság verődött össze az ispán urnál, ki név napját ünnepte. A község színe-java ült a nagy asztal körül a vacsora alatt. A pap, a nótárius, a rektor, az árendás, a tanító, a végrehajtó meg Szomor Barnabás a viczenótárius, mely utóbbinak szomorú sorsa az, hogy ha egy társaságról szó van, mindig őt említik utóljára, s a vacsoránál, az asztalhoz, őt ültetik az utolsó helyre. S melyik vice nótárius sziv az, mely ily elbánásra össze ne facsarodnék?! Most is elkecseregett szivvel foglalta el az utolsó széket, s dühös irigy pilantásokat vetett a rektorra, kit egy székel többre becsültek, mint őt, újjai görcsösen kaparásztak dus förtjében, s idegesen mozgott széken. Agyán borzasztó gondolatok száguldoztak keresztül, s mind erősebb gyökeret vert abban az, hogy a rektorának meg kell halnia, el kell pusztulni...

Vidáman folyt a vacsora. A tiszteletes ur két toaszt özvönvizet bocsátott már a társaság nyaka közzé, pedig még csak a rántott csirke-nél jártak. Mire a tele tál a két utolsó helyhez jutott, abban már csak egy czomb és egy gerincz volt. A rektor egy mértő pillantást vetve a tál tartalmára, gyilkos merényletet intézett villájával a czomb ellen, a vice nótáriusnak maradván a sovány gerincz. — Uram, ön szemtelen! sugta a vice nótárius a rektor fölébe. — Ön meg számár — vágott vissza ez. — Ön önt megölöm. — Ön is ott leszek akkor.

A vice nótárius vacsora után rögtön felkérte az árendást és az egyik tanítót segédül, míg a rektor a tiszteletessel meg az öreg nótáriussal folytatott tárgyalásokat. A pap szintén elfogadta a megfizetést, de kijelentette, hogy vérne nem szabad folyni. — Még akkor:

este összeültek a segédek, s megállapították a feltételeket — nagy titokban.

Másnap reggel összejöttek a felek, meg a segédek a jegyzői irodában. A pap kijelentette, hogy a sértés nem oly természetü, mely vért kívánna, azért enyhébb lefofaluus leend a párbaj. Huzzanak a felek egy-egy golyót s annak, ki a feketét huzza, majd megmondják, hogy mit teygen.

Egyszerre nyultak be a kalapba a rektor meg a viczenótárius s egyszerre nyitották ki összeszorított markáikat. A viczenótárius sápadtan tekintett a tenyere közepén fekvő fekete golyóra s nagyot sóhajtott.

— Nos tehát Szomor Barnabás ur, — kezdte a pap — megállapodásunk szerint, melyet ön is elfogadott, 3 hónapon keresztül nem szabad önnnek mosdani, fésülködni, borotválkozni, tiszta ruhát váltani, egyáltalán semmi olyast tenni, melyet a tisztálkodás megkívan.

Szomor Barnabás ur megszorodott szivvel oldalgott ki az irodából, meg a községből.

Ha kérdezi valaki, hogy hova lett, azt mondják rá — furdőre ment.

Pedig az ő furdő idenye csak szeptember végén kezdődik.

Irodalom és művészet.

Előfizetési felhívás. »Zempléni Árpád költeményei«-nek második bővített kiadására. Tisztelet község! Most egy éve a fenti czim alatt megjelent verskötetem első kiadása teljesen elfogyott. E szép sikerben nagy része van a sajtónak, mely a legöszintébb jóakarattal méltatott, karolt föl és irányozta reám a községnek figyelmét. De hálaival tartozom a községnek is, mely első próbálkozásomat ily kedvezően fogadta. E biztató siker arra indított, hogy az első kiadásban megjelent költeményekből és újabb verseimből egy második bővített kiadást válogassak össze. E kötet 8 év alatt írott verseim legjavát fogja tartalmazni. Terjedelme másfélszáz lap lesz, kiállítás, mint az első kiadásé; ára füve 50 kr, diszkötésben 1 frt 50 kr. Gyűjtőknek 10 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az aláírtó iven s előfizetési pénzek hozzám (VIII. Rökk-Szilárd-utca 19 sz.) aug. 1-éig küldendők be. Tisztelettel Budapest, 1892. június havában, Z e m p l é n i Árpád.

Mit csinálnak a jeruzsálemi emberek?

— Karczolat. —

»Fu-fu fu!...« lihegett a nagy gözmasina, a mint a hosszú kocsisort egy éles fütytyentés után bevonszolta tegnap este a nagyállomás fedett pályá udvarára, mely perczek alatt fel és leszálló utasok feje vesztett tömeggével telt meg. Idegesen szaladgált mindenki, — csak a szolgálattelvő rendőrbiztos vizsgálta köllő higadtsággal a hullámzó népar egyes szembeötölő, derékesebb alakjait. — Sok-sok »handgépäck«-kel megterhelve tötyögött a többi lötölő utazók közt egy összezsott, öreg zsidó is, loncos szoknyájau, nagy kendőbe burkolt öreg asszony kíséretében, kit érdekes, keleties metszésű öreg arca hasonlítóva tett a bibliaiéli Ábrahám Sárájához. Az öreg ur, kinek a hosszú, nehéz kaftán is minduntalan labai közé terekedett, csak nehezen tudott előre lépkedni a tömeggben. Minduntalan megállottak, lehet a sok pakk is fárasztotta őket. Azonban az imént még olyan lármás alakokkal telt perron lassanként kiürült, csupán a rendőrbiztos, néhány vasuti szolga, s a két érdekes öreg léhazent meg ott. — Az öregek nagy tévovában lehettek, mert »kauderwels« nyelvök folyton pergett, mint a szélmotolla.

Hosszadalmas tanácskozásuk felköltötte meg a rendőrbiztos figyelmét is, ki közelükbe lépve kérdéseket intézett hozzájuk.

— Fün wájt jüvönk mi! választotta az öreg kaftán hordozó. Fün wajt bizthoslében! Ausz Jeruzsálem-bu folytatta tovább töredézet nyelven, elömutatva gyűrött ut levelét is, mely a 86 éves Alterthum Naftali és neje részére volt kiállítva, kik a szentföldi utazás után hazájuk Maramarossziget felé igyekeztek.

— Hát mit csinálnak arra felé Jeruzsálemben az emberek? kérdezte tovább a pájészt csavargató öregtől a rendbiztos.

— Nü?!... Hát mit csinálnának? Hát esz nek is sz n a k! kedelykeskedett az öreg Alterthum, ki városunkban egy éjszakára megakarván szállni olyan »kóser traktir«-t keresett, hol az ághoz még — retket is szoktak adni. Nü?... Hát mit csinálnának? monologizált tovább. Hát da ma che n g sefte ooh!...

Paulus.

TÖRVÉNYSZÉK

Oláh leányrablók. Világosan, Arad-megyében Vegelant Mihály öreg földmives tizenegy és feléves Katicza leányával a mezőn dolgozott. Oda vetődött két oláh legény, Gerdunár Mihály és Mitelszk János s vizet kértek a leánytól. Előbb egy jót húztak a korszóbol azután Gerdunár meg akarta a leányt csokolni, ki rámutatott az ott legelésző kecskére, hogy azt csokolja meg. Gerdunár ekkor földre teperte az öreg Vegelant, Mitoleszk pedig nyálábra fogta a leányt s a közel álló szekérré dobta. Gerdunár ez alatt Vegelant egy fához kötötte s azután ő is a kocsiára ült s a leánnyal elhajtattotta. A leány az uton azzal fenyegette, hogy megöli, ha segítségért kiált. A két gaz-

ficzko Mènesre hajtattott s ott egy kis szobába vezették a lányt. Ez alatt az apát arra menő emberek feloldozták. Azonnal feljelentette a dolgot s n csendörök csakhamar rá is akadtak a rablókra, a kik már akkor leitták magukat. A legények erőszakkal leitták a lányt is. A két leányrablót beszállították az aradi törvényszeki fogházba.

Különfélék.

Megégett pap. Zagorala olasz faluban, mint Romából írják, egy 65 éves pap összeégett. Az agg lelkes az esti órákban szobájában ült íróasztala mellett, a melyen nyit lámpa égett. A lámpából egy szikra kiugrott s az íróasztal mellett álló szekrényen volt töltény meggyujtotta. A töltény elrobbant s a lelkes ruhája tüzet fogott. A szegény ember segítségért kiabált, de mikorra ruháit letepték róla, borzasztóan összeégett. Nehány óra múlva meghalt.

Katonáskodás napszamba. A berni haditörvényszék legközelebb egy eléggé szokatlan bünpört fog tárgyalni. A 4. svájci gyalogezred több katonáját az a gyanu terheli, hogy a fegyvergyakorlatokra évek óta nem mentek el, hanem napszamosok által helyettesítették magukat.

Mennyit isznak a németek? Hogy mennyi sört fogyasztanak Nemetországban, az a jelenleg Hamburgban idöző szerzők kongresszusa alkalmából kiadott jelentésből kitünik. E statisztika szerint 1886—87-ben kerek számításban 45 millió hektl. sört fogyasztottak el, míg 1890—91-ik évben 52,304,000 hektolitert, tehát 7,662,450 hektolitertel több sört ittak. Ezen idő alatt a lakosság szaporodása 433 százalékokat tett ki, a sör fogyasztásáé pedig 173 százalékra rugott.

Közgazdaság.

A krimi dohány. Krimia dohánya még tíz év előtt is nagyon kedvelt és kapós volt. A nyolczvanas évek elején a Krim fel-sziget mezőgazdaságának egyik legjövedelmezőbb ágát a dohánytermesztés tette. Sok tőkét is fektettek bele, de meghozta a hasznót. Nem egy természető gazdagodott meg gyorsan. De vagy nyolcz év óta a dohány ára egyre hanyatlott, a természetők bele buktak, részint végkép tönkrementek s most már a legtöbb természető nyakig uszik az adósságban. A válságot a kaukázusi dohány idézte elő. A Kaukázusban olcsóbb a föld és a munka s a krimi dohánytermesztők nem bírták ki a versenyt.

Köbányai sertésárait

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Június 18. a) Hizott sertés árai: I. Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli sulyban) 44.—45.—. 2 Öreg közép (páronkint 300—400 klg. sulyban) 45.—45.50 3. Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli sulyban) 47.—47.50 — 4. Fialat közép (páronkint 251—320 klg, sulyban 46.50—47.— 5. Fialat könnyü (páronkint 250 klgmij terjedő sulyban) 47.50 48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronkint 280 klgon felüli sulyban) 45.50—46.— 7. Közép (páronkint 220—280 klg, sulyban) 46.—47.— 8. Könnyü (páronkint 220 klgmij terjedő sulyban) 47.50—48.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronkint 260 klgon felüli sulyban) 46.50—47.— 10. Közép (páronkint 220—260 klg, sulyban) 46.50—47.— 11. Könnyü (páronkint 220 klgmij terjedő sulyban) 46.—47.—. Sertés létszám: június 17 napján volt készlet 153,555 darab. A hizott sertés-üzletirányzata: változatlan. — Hizlatni való sertés 15.— 17.—, malacz (4—11 hónapos korban, felhajtott) 2662 drb.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.** Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.** Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.** (Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Férfi chifon ingek
a hirneves Schroll-féle chifonból
1 frt 90 kr, 2 frt 20 kr, 2 frt 60 kr,
GALLÉROK,
k e z e l ö k.
NYAKKENDÖK,
harisnyák, keztyük.
Napernyők.
esernyők.
Kész mosó gyermek ruhácskák,
Brassói posztók,
TRICOT
Peruvien és Doskin.
SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.
(8.) —71

1674/1892. tksz.

Árverési hirdményi kivonat.

A székelyhídi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Engel Bencze végrehajthatónak Szűcs Sándor végrehajtást szenvedő elleni 225 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a bagaméri 812 sz. tjkvben 3. népsor sz. a, bejegyzett beltelkes házra az árverést 433 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi július hó 26-ik napján délelőtt 8 órakor Bagamér község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 43 frt 30 krt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Székelyhidon, 1892. évi május hó 16. napján a kir. járásbiróság mint tkkvi hatóság.

Galamboz, kir. aljárás bíró.

(266.) 1—1.

**Szöllő gazdák
figyelmébe!**
Peronospóra ellen való
permetezéshez

AZURINT

feloldva üvegszámra
ugy **RÉZGÁLICZOT,**
jegeczes **SZÓDÁT**
igen jutányos árban ajánl

Rickl József Zelmos.

(3.) **Bizonyítvány.** 35.

Alólirott ezennel hivatalosan bizonyítom, hogy a Rickl József Zelmos című helybeli kereskedő cég által áruba bocsátott **azurint** oldatot vegytanilag megvizsgáltam és ennek 1—11literben **20 deca azurint** találtam, mely hektolitervizvel felkeverve éppen $\frac{2}{1000}$ -ot tehát oly töménységű oldatot ad, mint az a permetezésre előírva van. Melynek hitelül ezen bizonyítvány a mai napon kiállított.

Kelt Debreczenben, 1892. jun. 2-án.
Dr. Védördi Viktor,
a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet vegytanára.

Lakás berendezésekhez
**szőnyeg, butorszövet,
FÜGGÖNY,
viaszcs vászon
Parkett,
lynoleum (parafaszőnyeg.)
nagy
választékban
tötelesen
leszállított áron**
Kunz József és Társa
cégénél DEBRECZENBEN, kistemplombazár.
(127.) 61.—

Még csak néhány napig.
Huzás már Junius hó 23-án.
MAGYAR ÁLLAMI JÓTÉKONY-SORSJEGYEK.
Főnyeremény 60,000 frt.
AZ ÖSSZES NYEREMÉNYEK 160000 frtra rugnak.
Egy sorsjegy ára 2 forint.
Sorsjegyek kaphatók a lotto-igazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház felelelet, hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi Mercur-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.
Budapesten 1892. Április hó 1-én.
M. kir. Lotto-Igazgatóság.

Valódi francia és angol szerszámok
minden iparághoz és minden darab mellett jótállás,
Épület-vasalások és kátránytető-lemezek.
rúdvasak, lemezek, VASTARTÁLYOK,
legfinomabb öntött acélok és fémek.
Gazdasági-, kerti-, házi- és konyhafelszerelések,
Kerti-lóczák és vas-butorok, árnyékszék-closettek és vízvezeteki kagylók.
AGYAG- és VAS-KÁLYHÁK, KONYHÁK,
Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben,
Peronospóra szőlőpenészgomba fecskendőgépek
legjobb rendszer (részeletfizetésre is.)
Tűz- és betörés elleni pénzszekrények,
kirakat- és ajtó acél-redőnyök.
Legelőss beszerzési forrás.
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)
TÓTH GYULA
ELŐBB
TÓTH LAJOS és TÁRSA
(6.) **vasnagykereskedés** 43.—
DEBRECZEN, VÁROSHÁZÁBAN.

**Női-ruhaszövetek, gyapju voileok,
mosó voileok, batist, zephir, atlas-satin,
vásznak, kész fehérműek,
szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők**
SZABÓ LAJOS FIAI
cégénél.
Leszállított árú az egész idény alatt.

(171)

44—

Előzetes
helyben, vagy p
Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy óra

Egyes sz
Alap szellemi rész
emlény a szerkesztő
1702. sz.) bérme

Előzetes
Telgdi K. Lajos
és a kiadóhivatal
1702. sz.

Főhiva

A más
ván, a »De
mának harm
hó elsején
bizalommal
előfizetéseik
kérjük azok
hátralékban
litésére, me
meg nem
ha az előfizé

A »De

Egész
Fél é
Negy
Egy

Vidéki
déseket elker
hogy az elő
czim alatt
»Debreczen
(Nagyuj-utca

Alko

Elmult
külső csillo
sága, vajjon
lágosság is
közéletünk
drágakövek
fáklyák lá
sugárzásán
pélynek sze
melegen v
keltett az
rázslat egy
zugság ös
matlanság
lekedés
állátszóvá
s öszintese
ság tényez
tuk a kirá
zelemmel,

A „DE

A

Lev

Elő

Há

S

»N

K

U

S

»H

A

S

S

»D

H

K

S

»P

C

O

U

»I

T

H

E

»S

A

S